

Wynagrodzenia pracowników Policji – fakty i mity

Pracownik Policji, chociaż potraktowany po macoszemu przez ustawę o Policji, w której brak o nim wzmianki, jest istotnym podmiotem wpływającym na sprawność funkcjonowania całej organizacji. Dopiero w zarządzeniu Nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w *sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji* podjęto próbę zdefiniowania stanowiska pracowniczego jako:

- a) stanowiska, na których zatrudnia się pracowników w: KGP, CBŚP, KWP, KPP i KP - na podstawie przepisów o służbie cywilnej,
- b) stanowiska, na których zatrudnia się nauczyciela akademickiego lub pracownika nie będącego nauczycielem akademickim w WSPol - na podstawie przepisów o szkolnictwie wyższym,
- c) stanowiska pomocnicze, robotnicze i obsługi, na których zatrudnia się pracowników w: KGP, CBŚP, KWP, KPP, KP, komisariacie specjalistycznym Policji, OPP, SPPP oraz samodzielnym pododdziale antyterrorystycznym Policji - na podstawie ustawy o pracownikach urzędów państwowych,
- d) stanowiska, na których zatrudnia się pracowników w szkole policyjnej - na podstawie Kodeksu pracy,
- e) stanowiska, na których zatrudnia się pracowników w CLKP - na podstawie przepisów o instytutach badawczych.

W praktyce wprowadzono podział na stanowiska korpusu służby cywilnej oraz stanowiska nieobjęte mnożnikowym systemem wynagradzania.

Tabela 1. Rozkład stanowisk pracowniczych w Policji wg danych na 1.07.2017 r.

Stanowiska pracownicze w Policji	Zatrudnienie w przeliczeniu na pełen etat	Zatrudnienie	Etat
CLKP	121,70	132,00	131,50
Szkoły Policji	691,00	701,00	707,00
WSPol	393,30	401,00	401,00
nieobjęte mnożnikowym systemem wynagradzania	10 967,08	11 948,00	11 305,91
ksc	11 814,90	11 923,00	12 175,50

Pracownicy Policji stanowią najliczniejszą grupę wśród pracowników służb resortu spraw wewnętrznych. Z tego też względu kształtowanie wynagrodzeń pracowników Policji powinno być wyznacznikiem dla pozostałych służb resortu.

Tabela 2. Rozkład stanowisk pracowniczych w służbach resortu spraw wewnętrznych wg danych za rok 2016.

Stanowiska pracownicze	Zatrudnienie	Etat
BOR	274	300

PSP	1 744	1 854
SG	3 215	3 503
POLICJA	23 269	24 708

Zamrożenie wynagrodzeń od 2009 r. oraz niedoszacowanie Policji w środki finansowe na wynagrodzenia i pochodne wywołuje wśród pracowników Policji narastające niezadowolenie. Wynagrodzenie pracowników Policji jest najniższe w całym resorcie spraw wewnętrznych, co niewątpliwie wpływa na zmniejszenie motywacji do wykonywanej pracy. Policja przez ostatnie lata stale dysponuje porównywalnym budżetem na wynagrodzenia w poszczególnych grupach pracowniczych.

Coroczne podwyższanie płacy minimalnej doprowadziło do sytuacji, w której grupa pracowników o najniższym wynagrodzeniu obligatoryjnie otrzymywała podwyżki, natomiast pozostali pracownicy nie. W efekcie corocznie zmniejszała się różnica kwotowa pomiędzy płacą minimalną a średnią płacą otrzymywaną przez wszystkich pracowników, powodując zaburzenie systemu wynagrodzeń w Policji.

Tabela 3. Kształtowanie płacy minimalnej i średniego wynagrodzenia pracowników służb resortu spraw wewnętrznych

Rok		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
płaca minimalna		936	1126	1276	1317	1386	1500	1600	1680	1750	1850
średnie wynagrodzenie*	pracowników Policji	2154	2518	2636	2710	2711	2805	2927	2980	2991	3154
	pracowników SG	2237	2470	2516	2524	2651	2819	3051	3038	2995	3230
	pracowników PSP	2257	2717	2757	2849	2790	2865	3024	3120	3255	3470
	pracowników BOR	2289	2568	2929	3001	3022	3030	3396	3526	3715	4707
przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej		2691	2943	3102	3224	3399	3521	3650	3783	3899	4047

*Dane na podstawie sprawozdań przedstawianych na Sejmowej Komisji Spraw Wewnętrznych i Administracji

W ciągu ostatnich 10 lat: płaca minimalna wzrosła o 98%, a średnie wynagrodzenie pracowników Policji wzrosło o 46%. (dla przykładu w BOR o 105,6%). Analizując sytuację płacową od roku 2009 należy stwierdzić, że wzrost płac pracowników Policji do końca 2016 r. jest najniższy w całym resorcie spraw wewnętrznych i wyniósł ok. 19,7%, przy wzroście płacy minimalnej o 45%, a średniego wynagrodzenia pracowników służb resortu w SG o 28,4%, PSP o 25,9% i w BOR o 60,7%.

Dane zawarte w tabeli 3 wskazuje na nieadekwatność średniego wynagrodzenia pracowników Policji względem wzrostu płacy minimalnej. Ponadto średnie wynagrodzenie pracowników Policji w 2016 r. było najniższe ze wszystkich służb resortu.

Tabela 4. Kształtowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za 2016 r. (dane z MSWiA)*

Wyszczególnienie	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	Członkowie ksc
Policja (bez CLKP i WSPol)	2.726	3.532
Straż Graniczna	2.939	3.544
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (w tym jednostki podległe finansowane z części 42 – Sprawy wewnętrzne)**	3.010	4.976
BOR	4.007	

*Są to kwoty brutto, obejmujące również miesięczną równowartość dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz świadczenia wynikające ze stosunku pracy tj. nagrody uznaniowe, jubileuszowe, odprawy emerytalne oraz ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

**Dane nie obejmują pracowników zatrudnionych w komendach wojewódzkich i powiatowych (miejskich) PSP, których wynagrodzenia finansowane są z części 85 – Budżety wojewodów.

Podniesienie dotychczasowej wysokości wynagrodzenia pracowników służb o przewidywaną „Programem modernizacji Policji (...) w latach 2017 – 2020” kwotę podwyżek nie poprawi ich relacji do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej i nie zwiększy konkurencyjności wynagrodzeń pracowników cywilnych. Komendy Policji będą nadal urzędami, w których przeciętne miesięczne wynagrodzenie będzie niższe od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, a KPP będą nadal zajmowały ostatnie miejsce z najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem.

Analiza przygotowanego przez Szefa Służby Cywilnej „Sprawozdania o stanie służby cywilnej i o realizacji zadań tej służby w 2016 roku” i lata wcześniejsze pozwoliła na ocenę sytuacji płacowej ksc i wysnuć przez Związek Zawodowy Pracowników Policji bardzo niepokojących wniosków.

W roku ubiegłym wzrosty wynagrodzeń członków ksc odbywały się poprzez dokonanie zwiększenia limitów środków na wynagrodzenia u poszczególnych dysponentów budżetowych. Przełożyło się to także na wzrost limitu środków na wynagrodzenia członków ksc zatrudnionych w jednostkach Policji względem 2015 r. Nie był to jednak poziom porównywalny ze wzrostem wynagrodzeń w całej służbie cywilnej, co wyraźnie widać w tabeli 5.

Tabela 5. Kształtowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ksc w różnych typach urzędów w latach 2014- 2016

Typ urzędu	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie całkowite (w zł, brutto)			Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenie całkowitego w 2016 r	
	2014	2015	2016	zł	%
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	7166	7163	7937	774	10,81%
Ministerstwa	7282	7417	7846	429	5,78%
Urzędy centralne	5781	5916	6249	333	5,63%
Biuro Nasiennictwa Leśnego	4674	5030	6188	1158	23,02%
Komenda Główna Policji	5048	5267	5466	199	3,78%
Kuratoria oświaty	4712	4721	5179	458	9,70%

Komenda Główna PSP	4407	4678	4953	275	5,88%
Wojewódzkie inspektoraty transportu drogowego	4521	4462	4916	454	10,17%
Wojewódzkie inspektoraty farmaceutyczne	4255	4311	4748	437	10,14%
Komenda Główna SG	4211	4246	4664	418	9,84%
CBŚP	4067	4213	4619	406	9,64%
Urzędy żeglugi śródlądowej	3273	3426	3981	555	16,20%
Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA	3694	3661	3925	264	7,21%
Komendy wojewódzkie PSP	3482	3559	3838	279	7,84%
Komendy wojewódzkie Policji	3594	3597	3778	181	5,03%
Wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa	3229	3318	3749	431	12,99%
Wojskowe komendy uzupełnień	3153	3243	3537	294	9,07%
Komendy powiatowe (miejskie) PSP	3093	3215	3409	194	6,03%
Oddziały straży granicznej	3161	3143	3326	183	5,82%
Komendy powiatowe (miejskie) Policji	2889	2890	3055	165	5,71%

Zarówno kwotowy jak i procentowy wzrost wynagrodzeń w jednostkach Policji był najniższy w porównaniu z innymi typami urzędów. Analogiczna sytuacja dotyczy relacji wynagrodzeń pracowniczych w urzędach resortu spraw wewnętrznych.

Tabela 6. Kształtowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ksc w urzędach resortu spraw wewnętrznych w latach 2014- 2016

Urzędy resortu spraw wewnętrznych	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie całkowite (w zł, brutto)			Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenie całkowitego w 2016 r	
	2014	2015	2016	zł	%
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	7166	7163	7937	774	10,81%
Komenda Główna Policji	5048	5267	5466	199	3,78%
Komenda Główna PSP	4407	4678	4953	275	5,88%
Komenda Główna SG	4211	4246	4664	418	9,84%
CBŚP	4067	4213	4619	406	9,64%
Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA	3694	3661	3925	264	7,21%
Komendy wojewódzkie Policji	3594	3597	3778	181	5,03%
Komendy wojewódzkie PSP	3482	3559	3838	279	7,84%
Komendy powiatowe (miejskie) PSP	3093	3215	3409	194	6,03%
Oddziały straży granicznej	3161	3143	3326	183	5,82%
Komendy powiatowe (miejskie) Policji	2889	2890	3055	165	5,71%

Średnie wynagrodzenie pracowników służby cywilnej w jednostkach Policji relatywnie jest jeszcze niższe w porównaniu z innymi urzędami niż w latach ubiegłych.

Wzrost limitu środków na wynagrodzenia u poszczególnych dysponentów budżetowych ma miejsce także w 2017 r., pomimo niezmiennych kwot bazowych oraz wskaźnika wzrostu wynagrodzeń. Dynamika wzrostu wynagrodzeń w przypadku całego korpusu wyniesie ma 2,2%. W przypadku członków ksc zatrudnionych w jednostkach Policji limit środków na wynagrodzenia określony w ustawie budżetowej na 2017 r. włączono w realizację „*Programu modernizacji Policji (...) w latach 2017 - 2020*”.

Zrealizowana obecnie podwyżka wynagrodzeń pracowników Policji może być tylko minimalnie wyższa niż w innych urzędach. Matematyka jako królowa nauk jest nieubłagana i obnaża krytyczną sytuację finansową pracowników Policji nie dając nawet cienia nadziei na budowanie konkurencyjności wynagrodzeń: po wzroście wynagrodzeń w roku 2017 pracownicy ksc w KPP nadal pozostają najniżej wynagradzanymi pracownikami urzędów, a różnica kwotowa do drugiej w kolejności od końca pozycji zajmowanej przez Oddziały SG wynosi ok. 270 zł. Do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia całkowitego osiąganego w urzędach nie należących do resortu spraw wewnętrznych komendom powiatowym Policji brakować będzie ponad 300 zł.

Nadal więc pracownicy Policji pozostają najniżej wynagradzanymi pracownikami urzędów w Polsce. To pariasi służby cywilnej, dla których pojęcia: „Sprawiedliwość-Solidarność-Antydyskryminacja w wynagradzaniu” są raczej obce.

Tym bardziej z dużą niecierpliwością i zaciekawieniem oczekujemy na realizację jednego z głównych priorytetów Szefa Służby Cywilnej na 2017 rok jakim jest poprawa konkurencyjności wynagrodzeń w służbie cywilnej. Wyrażamy jednak dużą obawę, że w związku z realizacją „*Programu modernizacji Policji (...) w latach 2017—2020*” będziemy pomijani w systemowych podwyżkach wynagrodzeń w kolejnych latach.

Efektem powyższej analizy są wystosowane przez Związek Zawodowy Pracowników Policji kolejne wnioski w sprawie podjęcia przez stronę rządową działań zmierzających do tego, by poziom środków zaplanowanych na wynagrodzenia członków ksc i pozostałych pracowników już na rok 2018 uwzględniał przede wszystkim pracowników Policji. Niezbędne jest tu systemowe podejście do modernizacji administracji rządowej z uwzględnieniem szczególnej sytuacji tej grupy zawodowej.